

HRVATSKA KOMORA INŽENJERA GRAĐEVINARSTVA

15. Dani Hrvatske komore inženjera građevinarstva Opatija, 2021.

GRAĐEVNO-TEHNIČKA REGULATIVA - GRAĐEVNI PROIZVODI I PRIMJENA
AUTONOMNE REGULATIVE

GRAĐEVNI PROIZVODI I GRADNJA GRAĐEVINE

Davorin Oršanić

Davorin Oršanić, dipl. ing. arh., Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva
i državne imovine, Zagreb

PREDMET NABAVE JE GRAĐEVNI
PROIZVOD – “VALJANA DOKUMENTACIJA”

NABAVA GP TRŽIŠTE/TRGOVINA
– UVJETI ZA “STAVLJANJE” GP
NA TRŽIŠTE

KORIŠTENJE GP GRADILIŠTE –
UGRADNJA GP U GRAĐEVINU

GRAĐEVNI PROIZVOD (GP)

PROIZVOD = konačni rezultat proizvodne djelatnosti koji, za razliku od usluge, postoji i nakon što je dovršen proces njegove proizvodnje. Proizvod je namijenjen zadovoljavanju određenih ljudskih potreba. (definicija izvor Wikipedija)

GP - namjenjen građenju građevine ili njezinog dijela

- “građevni proizvod” znači svaki proizvod ili sklop koji je **proizveden i stavljen na tržište** radi stalne ugradnje u građevinu ili njezine dijelove te čija svojstva imaju učinak na svojstva građevine s obzirom na **temeljne zahtjeve za građevinu**

(UREDBA (EU) br. 305/2011 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 9. ožujka 2011. o utvrđivanju usklađenih uvjeta za stavljanje na tržište građevnih proizvoda i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 89/106/EEZ (Tekst značajan za EGP)

TRŽIŠTE

UVJETI STAVLJANJA GRAĐEVNOG PROIZVODA NA TRŽIŠTE GRAĐEVNIH PROIZVODA

– Tržište Republike Hrvatske (odnosno) tržište Europske unije "poznaje" dva "područja" građevnih proizvoda :

1. **USKLAĐENO PODRUČJE ("harmonizirano")** – UREĐENO JE (REGULIRANO JE):

- a) UREDBOM (EU) br. 305/2011 i
- b) Delegiranim uredbama (EU) te
- c) Zakonom o građevnim proizvodima (provedba Uredbe - Glava II. Zakona od članka 11. do članka 23.)

1. **NEUSKLAĐENO PODRUČJE ("neharmonizirano")**– UREĐENO JE (REGULIRANO JE):

- a) **Zakonom o građevnim proizvodima** (Glava III . Zakona od članka 24. do članka 55.) - stavljanje GP na tržište unutar granica RH) - (Pravilnik o tijelima, dokumentaciji i postupcima tržišta GP (NN 118/19)
- b) **UREDBOM (EU) 2019/515:** Uzajamno priznavanje (stavljanje GP na raspolaganje na tržište unutar granica RH) - Zakon o građevnim proizvodima (provedba Uredbe - članak 54.)

USKLAĐENO PODRUČJE GP

Uredba (EU) br. 305/2011 (CPR)

- primjenjuje se u svim državama članicama jednako
- propisuje temeljne zahtjeve za građevinu (Temeljni zahtjevi za građevine utvrđeni su u Prilogu I. Uredbe i tvore temelj za pripremu normizacijskih ovlaštenja i usklađenih tehničkih specifikacija).
- propisuje uvjete stavljanja na tržište ili stavljanja na raspolaganje na tržištu građevnih proizvoda utvrđivanjem usklađenih pravila o načinu izražavanja svojstava građevnih proizvoda u odnosu na bitne značajke i uporabu oznake CE
- propisuje pojmove (građevni proizvodi, stavljanje na tržište, stavljanje na raspolaganje na tržište, gospodarski subjekti, usklađena tehnička specifikacija, ...)
- propisuje dokumentaciju koja prati građevni proizvod na tržištu – *Izjava o svojstvima (propisano Construction Products Regulation "CPR"), oznakom te uputama i sigurnosnim obavijestima*

NEUSKLAĐENO PODRUČJE GRAĐEVNIH PROIZVODA

- Zakonom o građevnim proizvodima (ZoGP) (Glava III) propisuju se uvjeti stavljanja na tržište ili na raspolaganje GP na koje se ne odnosi Uredba EU 305/2011 (stavljanje unutar granica RH)
  - GP moraju biti sukladni zahtjevima hrvatske tehničke specifikacije a odredbe iz Glave III ograničene su na ove GP
  - Odgovarajuće se primjenjuju odredbe o temeljnim zahtjevima za građevine
- Sastavljanjem izjave o svojstvima GP proizvođač preuzima odgovornost, a ako nema objektivnih naznaka o suprotnom, dionici tržišta GP, MPGI, i osobe ovlaštene za provedbu nadzora trebaju smatrati da je izjava o svojstvima koju je sastavio proizvođač točna i pouzdana

IZNIMKA OD OBVEZE SASTAVLJANJA IZJAVE O SVOJSTVIMA GP:

Proizvođač u svrhu ugradnje u GP u konkretnu građevinu nema obvezu sastavljanja izjave o svojstvima ako je GP proizveden ili izrađen u skladu sa svojstvima GP u odnosu na njegove bitne značajke specificirane u **GLAVNOM PROJEKTU** te građevine:

- Ako je GP proizveo pojedinačno ili prema posebnoj narudžbi te ga ujedno i ugradio u konkretnu građevinu (odgovornost za proizvod i ugradnju upisom u GD preuzima proizvođač)
- Ako je GP izrađen na gradilištu pojedinačne građevine u skladu s propisima donesenim za provedbu ZoGP-a
- Ako je GP proizveden u sklopu neindustrijskog postupka na tradicionalan način (način primjeren očuvanju kulturne baštine – **pojedinačno zaštićena građevina upisana u Registar kulturnih dobara RH** ...
- Iznimka i slučaj GP pribavljenog rušenjem građevine i ponovom uporabom u pojedinačno zaštićenoj građevini (RKD)

GRAĐEVNI PROIZVODI KOJI SE PRODAJU U DRUGOJ DRŽAVI ČLANICI

GP na koje se ne odnosi Uredba EU 305/2011, a **zakonito** su stavljeni na tržište u drugoj članici EU i/ili Turskoj ili su **podrijetlom** i **zakonito** stavljeni na tržište u državi **EFTA** (ugovorna stranka Sporazuma o EGP-u) **smatraju se kompatibilnima** u pogledu primjene Uredbe EU 2019/515 o uzajamnom priznavanju robe koja se **zakonito** (prema propisima i zahtjevima države članice na čije je tržište stavljen GP) **stavlja na tržište u drugoj državi članici** i stavljanju izvan snage Uredbe EZ 764/2008.

(**GRAĐEVNI PROIZVOD** iz npr. Vijetnama, Australije ili Kine koji je zemlja članica stavila na svoje tržište...)

VALJANA DOKUMENTACIJA

Valjanom dokumentacijom (u smislu Tehničkog propisa o građevnim proizvodima) smatra se za:

- **građevni proizvod u usklađenom području**

- izjava o svojstvima, oznaka CE, uputa i sigurnosne obavijesti

- **građevni proizvod u neusklađenom području**

- izjava o svojstvima, »C« oznaka i tehnička uputa

- **građevni proizvod proizveden ili izrađen na gradilištu u svrhu njegove ugradnje u konkretnu građevinu u skladu s glavnim projektom**

- izvještaj o ispitivanju odnosno drugi dokument kojim se dokazuje ispunjavanje zahtjeva iz glavnog projekta.

VALJANA DOKUMENTACIJA

za građevni proizvod u neusklađenom području koji se prodaje u drugoj državi članici Europske unije u skladu s njezinim propisima smatra se

– prateća dokumentacija u kojoj će biti naznačena namjeravana uporaba ili uporabe i značajke proizvoda te koja će sadržavati sigurnosne obavijesti i upute o rukovanju, skladištenju, ugradnji i trajnom odlaganju građevnog proizvoda

– dokument kojeg proizvođač sastavlja za građevni proizvod koji se stavlja na tržište i

– izvještaj o ispitivanju odnosno drugi dokument kojim se dokazuje ispunjavanje zahtjeva iz projekta.

“Valjana dokumentacija” (u RH) mora biti napisana na hrvatskom jeziku i latiničnim pismom.

NASTANAK GRAĐEVNOG PROIZVODA U TVORNICI (POGONU)

Građevni proizvodi proizvode se (nastaju):

- a) u tvornicama (industrijski pogon ili zgrada za industrijsku proizvodnju) - namijenjeni su tržištu - u trenutku proizvodnje nepoznata je potrebna količina i lokacija ugradnje ili se rade po narudžbi u količini koju definira narudžba – prati ga popratna dokumentacija

NASTANAK GRAĐEVNOG PROIZVODA NA GRADILIŠTU

- GP se može izraditi na gradilištu u svrhu njihove ugradnje u konkretnu građevinu – količina i lokacija ugradnje je poznata i definirana – potrebno je ispitati proizvod (izraditi izvještaj o ispitivanju odnosno drugi dokument kojim se dokazuje ispunjavanje zahtjeva iz glavnog projekta)
- Zašto na gradilištu - to je odredio projektant u Glavnom projektu (u dijelu Program kontrole i osiguranja kvalitete (PKOK))

(Građevni proizvodi se - u pravilu iznimno, mogu proizvoditi ili izraditi na gradilištu u svrhu njihove ugradnje u konkretnu građevinu u skladu s glavnim projektom, ako je to određeno PKOK.)

*Dokaz da je građevni proizvod koji je proizveden ili izrađen na gradilištu u svrhu njegove ugradnje u konkretnu građevinu u skladu s glavnim projektom **jest izvještaj o ispitivanju** odnosno drugi dokument kojim se dokazuje ispunjavanje zahtjeva iz glavnog projekta*

GRAĐENJE GRAĐEVINE – GRADILIŠTE – SUDIONICI U GRADNJI I GRAĐEVNI PROIZVOD

Građenju građevine pristupa se na temelju pravomoćne **građevinske dozvole**, a graditi se mora u skladu s tom dozvolom, ako uređujućim propisom nije drukčije propisano.

(Građevine za koje se ne izdaje građevinska dozvola izvođač je dužan graditi u skladu s glavnim projektom, Zakonom o gradnji, tehničkim propisima, posebnim propisima i pravilima struke, (ako nije drukčije propisano pravilnikom donesenim na temelju ZOG-a).

Sudionici u gradnji - investitor, projektant, revident, izvođač i nadzorni inženjer sudjeluju u odabiru (kontroli odabira) **građevnog proizvoda** s različitih pozicija (interesa) – ti se stavovi (interesi) moraju usuglasiti (uskладiti) a na to ih "tjera" **sustav kontrole gradnje "SKG"**

GRAĐENJE GRAĐEVINE – GRADILIŠTE – SUDIONICI U GRADNJI I GRAĐEVNI PROIZVOD

U okviru tog sustava (SKG) postoji sustav kontrole građevnih proizvoda s ciljem da osigura da se na tržištu nalaze samo proizvodi koji imaju deklarirana svojstva

Sustav kontrole gradnje pretpostavlja da su građevni proizvodi ispravno deklarirani

Sustav ne brine o tome da li deklarirana svojstva odgovaraju potrebama tržišta – tržište regulira potrebu za građevnim proizvodima čija deklarirana svojstva odgovaraju potrebama "potrošača" tako da traži proizvode s određenim svojstvima (kvalitetom i cijenom - ali ne nužno ovim redoslijedom).

Potrošač takve proizvode traži i na drugim tržištima (tržištima drugih zemalja ili asocijacija). Na tržištu je moguće nabaviti proizvode porijeklom iz različitih zemalja koje imaju "svoje" propise o kontroli kvalitete.

OBVEZE SUDIONIKA U GRADNJI (U POGLEDU UPORABE GRAĐEVNOG PROIZVODA)

PROJEKTANT:

Kod izrade glavnog projekta - u PKOK-u

Za GP koji je nabavljen na tržištu (proizveden u tvornici) specificira svojstva bitnih značajki GP-a prema njegovoj namjeravanoj uporabi, uvjete za ugradnju, uporabu i održavanje, uvjete i način zamjene GP (ako je projektirani/proračunski uporabni vijek građevine duži od projektiranog uporabnog vijeka GP-a)

PROJEKTANT

Za GP koji se u neusklađenom području zakonito prodaje u drugoj državi članici EU i

Za GP koji je proizveden ili izrađen na gradilištu u svrhu njegove ugradnje u konkretnu građevinu definira:

- popis i opis potrebnih ispitivanja i postupke dokazivanja uporabljivosti GP-a
- način uporabe GP-a u projektiranoj građevini
- sigurnosne pretpostavke za uporabu
- manipulacija GP u pojedinim fazama „života” građevine
- ispitivanja GP u odnosu na osobitosti lokacije/građevine
- kontrola: izrade, ispitivanja
- nadzor: proizvodnog pogona, izvođačeve kontrole GP

IZVOĐAČ

Izvođač je dužan graditi u skladu s građevinskom dozvolom, ZOG-om, tehničkim propisima, posebnim propisima, pravilima struke i pri tome na gradilištu, ovisno o vrsti građevine, odnosno radova, mora imati:

- rješenje o upisu u sudski registar, ...
- ugovor o građenju ....
- akt o imenovanju GIG, IG, odnosno VR
- ugovor o stručnom nadzoru građenja
- građevinsku dozvolu/glavni projekt, tipski projekt, odnosno drugi propisani akt
- izvedbeni projekt ako je to propisano ZOG ili ugovoreno
- izvješće o obavljenoj kontroli GP i IP ako je to propisano
- građevinski dnevnik
- elaborat iskolčenja građevine

IZVOĐAČ

- **dokaze o svojstvima ugrađenih građevnih proizvoda u odnosu na njihove bitne značajke,**
- dokaze o sukladnosti ugrađene opreme i/ili postrojenja prema posebnom zakonu,
- isprave o sukladnosti određenih dijelova građevine temeljnim zahtjevima za građevinu,
- dokaze kvalitete (rezultati ispitivanja, zapisi o provedenim procedurama kontrole kvalitete i dr.) za koje je obveza prikupljanja tijekom izvođenja građevinskih i drugih radova za sve izvedene dijelove građevine i za radove koji su u tijeku određena ZOG-om, posebnim propisom ili projektom
- propisanu dokumentaciju o gospodarenju otpadom sukladno posebnim propisima koji uređuju gospodarenje otpadom.
- sastaviti pisanu izjavu o izvedenim radovima i o uvjetima održavanja građevine.

IZVOĐAČ

Način na koji izvođač osigurava dokaze o svojstvima ugrađenih GP:

Prilikom preuzimanja GP na gradilištu utvrđuje:

- je li GP namijenjen za ugradnju u skladu s glavnim projektom
- je li GP isporučen s valjanom dokumentacijom
- jesu li svojstva i bitne značajke, podaci značajni za ugradnju GP, uporabu i utjecaj na svojstva i bitne značajke te trajnost građevine, sukladni zahtjevima i bitnim značajkama te podacima određenim glavnim projektom,
- rok do kojeg se GP smije ugraditi

Prije ugradnje mora utvrditi da se GP može se ugraditi ako:

- je osiguran način ugradnje u svrhu očuvanja svojstava i bitnih značajki
- rok do kojega se GP može ugraditi nije istekao
- je GP na gradilištu bio odložen/skladišten, u svrhu očuvanja objavljenih svojstava (sukladno uputi/teh. uputi)

NADZORNI INŽENJER

Određuje provedbu kontrolnih ispitivanja i drugih kontrolnih postupaka određenih dijelova građevine u svrhu provjere u pogledu GP

provjerava je li izvođač utvrdio činjenice koje se odnose na GP proizvedene izvan gradilišta, odnosno je li dokazana uporabljivost GP-a koji se izrađuju na gradilištu za potrebe te građevine

odobrava odnosno zabranjuje ugradnju GP-a upisom u građevinski dnevnik

određuje način otklanjanja nedostataka

GRADILIŠTE: UPORABLJIVOST GRAĐEVNIH PROIZVODA

GP U USKLAĐENOM PODRUČJU STAVLJEN NA TRŽIŠTE EU (RH)

Građevni proizvod je uporabljiv ako su njegova svojstva i bitne značajke sukladne svojstvima i bitnim značajkama propisanim usklađenim tehničkim specifikacijama i zahtjevima iz projekta građevine.

usklađena norma i europski dokument za ocjenjivanje

GP U NEUSKLAĐENOM PODRUČJU STAVLJEN NA TRŽIŠTE RH

Građevni proizvod je uporabljiv ako su njegova svojstva i bitne značajke sukladne svojstvima i bitnim značajkama propisanim hrvatskim tehničkim specifikacijama i zahtjevima iz projekta građevine.

tehnički propis, hrvatska norma na koju upućuje tehnički propis i hrvatski dokument za ocjenjivanje

GP U NEUSKLAĐENOM PODRUČJU STAVLJEN NA RASPOLAGANJE NA TRŽIŠTE RH (ZAKONITO SE PRODAJE U DRUGOJ DČ)

Dokazivanje uporabljivosti se provodi prema PKOK.

GP PROIZVEDEN ILI IZRAĐEN NA GRADILIŠTU U SVRHU NJEGOVE UGRADNJE U KONKRETNU GRAĐEVINU KOJA SE GRADI NA PODRUČJU RH

Dokazivanje uporabljivosti se provodi prema PKOK.

GRADILIŠTE: VALJANA DOKUMENTACIJA

GP U USKLAĐENOM PODRUČJU STAVLJEN NA TRŽIŠTE EU (RH):

- Izjava o svojstvima
- Oznaka
- Upute i sigurnosne obavijesti

GP U NEUSKLAĐENOM PODRUČJU STAVLJEN NA TRŽIŠTE RH:

- Izjava o svojstvima
- Oznaka
- Tehničke upute

GP U NEUSKLAĐENOM PODRUČJU STAVLJEN NA RASPOLAGANJE NA TRŽIŠTE RH (ZAKONITO SE PRODAJE U DRUGOJ DČ):

- Prateća dokumentacija u kojoj će biti naznačena namjerava uporaba/uporabe i značajke proizvoda te koja će sadržavati sigurnosne obavijesti i upute o rukovanju, skladištenju, ugradnji i trajnom odlaganju GP
- Dokument kojeg proizvođač sastavlja za GP koji se stavlja na tržište ~~CE~~ ~~EU~~
- Izvještaj o ispitivanju odnosno drugi dokument kojim se dokazuje ispunjavanje zahtjeva iz glavnog projekta

GP PROIZVEDEN ILI IZRAĐEN NA GRADILIŠTU U SVRHU NJEGOVE UGRADNJE U KONKRETNU GRAĐEVINU KOJA SE GRADI NA PODRUČJU RH:

- Izvještaj o ispitivanju odnosno drugi dokument kojim se dokazuje ispunjavanje zahtjeva iz glavnog projekta.

ZAHVALJUJEM NA PAŽNJI

